

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Værker i tolv bind 3-7: Komedier

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 3-7: Komedier", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 3-7: Komedier*, udg. af F. J. Billeskov Jansen , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 56. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-holb05val-shoot-idm140203111326656.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 3-7: Komedier

SCEN. 2.

Sganarell. De 2de Bønder.

1. BONDE

Hør Cammerat! var det ikke andet Trommen gik for?

SGANARELL

Er det ikke nok? En Hund der har saadan Forstand, at han kand la Taare falde paa Skiødet, naar han vil ned! Saadan en Hund har meere Forstand end 4re af de beste Bønder i jer Bye.

1. BONDE

Men naar Hunde gjør saadant hos os, saa vrir vi Halsen om paa dem.

SGANARELL

Ja jeg troer det nok, men hvorfor gjør I det? just fordi I er Bønder. Havde I været opdragne som fornemme Folk, saa gjorde I det ikke.

1. BONDE

Mig synes, at vi Bønder er bedre opdragne derudi; thi det er en slet Optugtelse at lære at bedrive Afgudsdyrkerie med en lumpen Hund.

SGANARELL

Du faaer vist en Ulykke, dersom din Frue faaer at høre at du kalder en smuk Skiøde-Hund en lumpen Hund. See kun til, om du ikke blir sat fra din Gaard.

1. BONDE

Ney, vor Frue har ingen Skiøde-Hund, det jeg har merket.

SGANARELL

Saa maa hun da ikke være ret Frue, men alleene Madame.

2. BONDE

Hvad Forskiel er der imellem Frue og Mardame?

SGANARELL

Ligesaa stor Forskiel som imellem ærlig og velbaarne. I lumpne Bønder, som er kun halve Mennesker, er agtbare og ærlige, men Kiøbsted-Folk ere Velædle, Velbyrdige og Velbaarne.

2. BONDE

Mig synes at det er meer at være Agtbar og Ærlig. Den Titul Velbaarne kand man gie en Hest, som er vel skabt; men ikke Ærlig. Vor Capteen er fød med 2 skiæve Been, kand man ogsaa kalde ham Velbaarn?

SGANARELL

Hvad andet?

57

1. BONDE

Men siig os Cammerat, er der da ingen ærlige og agtbare Folk meer i Kiøbsteder?

SGANARELL

Ney, ikke uden i de smaa Gader. For 40 Aar siden heed de største Mænd Ærlige og Velbyrdige

ney, ikke uden i de små Stæder. For de har siden hørd de største Mænd ærlige og velbyrdige, hvorudover en vis Borgemester, da han engang af Vanvare fik saadan Udskrift paa et Brev: Ærlig og Velbyrdig Hr. Borgemester, kunde han ikke lide saadan Hyklerie, at man vilde gie ham en Adelig Titul, som ham ikke tilkom, og derfor sagde til Buddet: Hels din Husbond og bed ham spare med sine Titler, som mig ikke tilkommer; thi jeg er hverken ærlig eller velbyrdig. Men nu er det kommen saa vidt, at Borgemestere hedder Excellencer, og Præster Eminencer, Kræmmere Marchands tres renommés, Borger-Døttre Frøikener, Stue-Piger Jomfruer, Kokke-Piger Mammeseller, ja Bønder ogsaa skammer sig ved at være agtbare og ærlige.

1. BONDE

Far vel Cammerat, vi maa reyse. Gud skee Lov, at dette Trommeslag og denne Allarm havde intet andet at betyde.

De gaaer.

SGANARELL

Disse Bønder havde ret; thi det er Skam og Spot at gjøre saadan Allarm for en Hund. Vor Jomfru er nu saa desperat derover, at naar man seer hende, skulde man tænke, at hun agerede en Tragædie og spillede samme Rolle som en forliebt Heroinde, der har mist sin Kiereste. Faaer jeg eengang Døttre, som nok kand skee, thi vi er alle Mennesker, saa skal min første Faderlige Formaning til dem være, ingen Skiøde-Hund at holde; ikke for andet end for den u-rimelige Kiærlighed, som følger deraf. Thi vor Jomfru kunde ikke gjøre sin Morgen-Bøn med god Samvittighed, førend hun 16 gange havde kyst sin Afgud Melampe; hun kunde ikke gjøre Besøg i Byen uden Melampe; det meste hun talte om, var Melampe; de fleeste Drømme, hun kunde ha, var at Melampe ikke var ved Helbred. Kort at sige, der var ikke andet end Melampe for og Melampe bag. Men see, der kommer Kammer-Piigen Dorothea.